

Izvješće OHR-a i specijalnog predstavnika EU za BiH Europskom parlamentu: siječanj – lipanj 2005.

<u>Izvješće Europskom parlamentu: siječanj – lipanj 2005.</u>
--

Zbirni pregled

U prvoj polovini 2005. godine Bosna i Hercegovina se još više približila i pokretanju pregovora sa EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) i članstvu u NATO-vom programu Partnerstvo za mir (PfP). Međutim, nije uspjela ostvariti ni jedan od ovih ciljeva. Hapšenje Radovana Karadžića i Ratka Mladića, usvajanje zakona o javnom emitiranju i sporazum o restrukturiranju policije sukladno načelima Europske komisije bili su uvjeti koji nisu ispunjeni do kraja lipnja.

Realizacija cilja uspostave formalnih odnosa sa EU i NATO-om omogućila bi međunarodnoj zajednici da polako slabi i na kraju ukine svoju izvršnu ulogu u provedbi civilnog dijela mirovnog sporazuma i osnovnoj izgradnji državnih institucija u BiH. Kao posljedica toga, OHR je tijekom 2005. godine nastojao ubrzati tranziciju u ured Specijalnog predstavnika Europske unije, prenošenjem sve većeg broja svojih daytonskih nadležnosti na domaće institucije. Stavljanjem težišta na podršku ispunjenju uvjeta zadatih u Studiji izvodljivosti Europske komisije, na NATO-ove zadatke koje je trebalo ispuniti da bi se realiziralo članstvo u PfP-u i na sopstveni Plan provedbe misije, koji ima za cilj unaprijediti operativni kapacitet i učinkovitost domaćih institucija, OHR je nastojao pružiti potporu naporima institucija BiH u preuzimanju sve više poslova u sopstvene

ruke i sve veće odgovornosti.

Uvjeti iz Studije izvodljivosti za otvaranje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i dalje nameću osnovne političke zadatke tijekom izvještajnog perioda. Iako su organi BiH načinili pomake u ispunjavanju zakonodavnih uslova, javno emitiranje i reforma policije u cijelom periodu su ostali nezavršeni. S druge strane, BiH nije uspjela ostvariti članstvo u PfP-u uprkos ispunjenja NATO-ovih vojno-tehničkih kriterija do kraja 2004. godine, dosta unapređene suradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u prvoj polovici 2005. godine i uklanjanju nekih sustavskih slabosti u organima provođenja zakona i sigurnosnim strukturama u ovoj zemlji. NATO je zauzeo stav da se suradnja sa Hagom ne može smatrati zadovoljavajućom sve dok se najtraženiji bjegunci Mladić i Karadžić ne nađu u Hagu.

Kao posljedica ovih zastoja, BiH zaostaje za svojim susjedima u naporima da učestvuje u euroatlantskim integracijama. Neriješena granična pitanja i upitnik nad konačnim statusom Kosova, kao i budućnost državne zajednice Srbije i Crne Gore također kompliciraju situaciju.

EUFOR je odlično uveo svoju misiju 2005. godine, i od samog početka je gradio vjerodostojnu reputaciju i postao ključni partner u pružanju potpore političkim ciljevima EU i Planu provedbe misije OHR-a. Kampanja javnog informiranja prije početka misije, rano pokretanje snažnih operacija, aktivne ophodnje na terenu, aktivnosti lokalnog promatračkog tima, prikupljanje naoružanja i druge operacije koje imaju za cilj osiguranje ispoštovanosti Općeg okvirnog sporazuma za mir i sprečavanje antidaytonskih aktivnosti osigurali su neometanu tranziciju iz SFOR-a u EUFOR.

U ovom periodu se EUPM počeo pripremati za okončanje svog trenutnog mandata i planiranje naredne misije. EUPM je nastavio pružati potporu lokalnoj policiji u utvrđivanju rukovodnih hijerarhija koje imaju za cilj da unaprijede

zapovijedanje i kontrolu, a istovremeno pružajući potporu Ministarstvu sigurnosti na državnoj razini, Državnoj agenciji za istragu i zaštitu (SIPA) i Državnoj graničnoj službi (DGS) u unapređenju njihove rukovodne i operativne učinkovitosti.

Na gospodarskom planu, reforme koje imaju za cilj unaprijediti poslovno okruženje i regulirati fiskalni sustav bile su prioritet, uglavnom zbog koristi koje će one donijeti procesu postsocijalističke gospodarske tranzicije. Ovim reformama se nastojalo postaviti zemlju na sigurniji makroekonomski temelj i utrti put za konačni pristup u EU. Tijekom izvještajnog perioda zaista je postignuta veća gospodarska stabilnost, a organi BiH su sve više ovaj proces preuzimali u svoje ruke. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je posebno pozdravio uspostavu Fiskalnog vijeća BiH 14. svibnja i produženje mandata Radne skupine za fiskalnu održivost. BiH se približila više postojanju jedinstvenog gospodarskog (i fiskalnog) prostora.

Izrada nacрта Zakona o plaćama kako bi se osigurao jedinstven sustav za sve uposlene na državnoj razini završena je u ovom periodu. RS je nastavila da opstruira imenovanje članova Povjerenstva za državnu imovinu, čime je odložila utvrđivanje, raspodjelu i reguliranje državne imovine.

Povjerenstvo za restrukturiranje policije (PRC) završilo je sa radom 15. prosinca 2004. godine. Predsjedavajući Povjerenstva Wilfreid Martens, premijer Adnan Terzić i Visoki predstavnik formalno su predstavili njegovo izvješće 14. siječnja. U izvješću su naglašena tri načela koje podržava EK na kojima se temelji predložena reforma: proračunske i zakonodavne nadležnosti za policiju na državnoj razini; policijsko djelovanje oslobođeno svakog političkog uticaja; i policijska područja utemeljena na operativnim i tehničkim kriterijima kako bi se osigurala učinkovitost u radu policije. Nakon intenzivnog lobiranja, javnih kampanji i političkih pregovora na najvišoj razini tijekom zime i proljeća, predstavnici RS su u svibnju odbili prihvatiti da policijska područja mogu ili

trebaju prelaziti međuentitetsku crtu razgraničenja. I OHR i EK su cijelo vrijeme inzistirali da se o tri načela EK ne može pregovarati i da će posljedice po RS biti teške ukoliko vlada ovog entiteta, predvođena Srpskom demokratskom strankom (SDS) i dalje bude birala izolaciju a ne integraciju.

S druge strane, reforma obrane nastavila je svojim tijekom. Protivu svih izgleda, izgrađen je opći konsenzus koji uključuje ukidanje entitetske nadležnosti, prijenos svih nadležnosti za obranu i osoblja na državnu razinu, ukidanje regrutacije i uspostavu restrukturiranih i malih rezervnih snaga kao potpore smanjenoj profesionalnoj vojsci.

Mandat supervizora reforme obavještajnog sektora Kalmana Kocsisa produžen je za šest mjeseci jer se restrukturiranje Obavještajno-sigurnosne agencije BiH nastavilo u oblasti operacija, analize i uprave. Obrađeno je više od 200 predstavki bivših uposlenika koji su postali višak nakon procesa revizije koji je reforma predviđala, a djelatnici koji su ostali na poslu raspoređeni su na nova radna mjesta.

Početkom 2005. godine osnovana je i Radna skupina za praćenje suradnje sa Haškim tribunalom koja je zadužena sa dvanaest zadaća datih organima BiH od strane Međunarodnog tribunala. Kao rezultat tih aktivnosti, izgleda da je došlo do poboljšanja stava RS prema suradnji sa Tribunalom. Prvi put od rata, Vlada RS uredila je predaju i transfer nekolicine optuženika u Hag, i surađivala sa Beogradom kako bi omogućila «dragovoljnu» predaju i drugih osoba. Ona je također pokrenula i javnu kampanju pozivajući javnost da surađuje u oslobađanju RS ovoga tereta. Međutim, ona nije izvršila ni jedno stvarno hapšenje. Do kraja rujna, samo 5 haških bjegunaca iz BiH i dalje se bili na slobodi, a ovaj broj, nažalost uključuje Karadžića i Mladića.

Ured Registrara Odjela I i II Suda BiH i Specijalna odjeljenja Ureda tužitelja za ratni zločin i organizirani kriminal i korupciju postali su potpuno operativni 1. siječnja. Visoki

predstavnik je imenovao prvu grupu sudaca i tužitelja, tako da su suđenja u predmetima organiziranog kriminala počela.

Kao dio napora u normaliziranju BiH i predaje odgovornosti domaćim organima, Visoki predstavnik je u proljeće odlučio da pokrene proces revizije odluka donesenih ranije kojima se zabranjuje određenim osobama da obnašaju javne funkcije. On je u svibnju i lipnju «rehabilitirao» pet takvih slučajeva.

Ujedinjenje Mostara nastavljeno je i dalje tokom prve polovice 2005. godine. Suradnja između umjerene većine vodećih političkih stranaka počela je da daje rezultate tako da su nacionalno podijeljene institucije ujedinjene, izvršena su imenovanja u državnoj službi sukladno novom Zakonu o državnoj službi, a jedinstven proračun je donesen u mjesecu svibnju.

U ovom periodu nastavljani su napori da se osigura da multietničke i demokratske institucije Distrikta Brčko funkcioniraju učinkovito i stalno, te da entiteti i državne institucije poštuju status Distrikta kao samoupravne administrativne jedinice sukladno Konačnoj arbitražnoj odluci. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je u lipnju pozdravio planove da se zaključi sporazum između Vijeća ministara i Vlade Distrikta kojim bi se Distriktu omogućila odgovarajuća zastupljenost na državnoj razini.

Razvoj situacije na političkom planu

Uprkos značajnoj promjenjivosti domaće političke scene, tijekom prve polovine 2005. godine planovi za BiH na međunarodnom planu ostali su dosljedni. Prevashodan cilj organa BiH i međunarodne zajednice bio je da osposobi zemlju za pristup u euroatlantske integracije, a posebice, da uspostavi njen prvi ugovorni odnos i sa Europskom unijom i NATO-om.

Tranzicija je najprije ovisila od ispunjenja dva preostala kriterija iz Studije izvodljivosti EK iz studenog 2003. godine: (1) refoma policije tako da se proračunske i

zakonodavne nadležnosti prenesu na državnu razinu, policija izolirana od političkog uticaja i policijska područja utemeljena na operativnim kriterijima a ne na entitetskim i kantonalnim granicama; (2) donošenje zakona o javnoj radio-televiziji sukladno europskim standardima.

Hrvatski zahtjevi za postojanjem posebnog ekskluzivnog televizijskog kanala na hrvatskom jeziku, dupliciranje postojećih kapaciteta uz znatne troškove, usporili su usvajanje zakona o javnom emitiranju, dok su Srbi pružali otpor principima Europske komisije za reformu policije što je dovelo do zastoja koji je sve do početka listopada odgodio početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Drugi glavni politički cilj bio je ispunjavanje uvjeta koje je postavio NATO za priključivanje Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir. Ključ za učlanjenje u Partnerstvo za mir je bio adekvatna suradnja Republike Srpske sa Haškim tribunalom. Vojni/tehnički uvjeti za Partnerstvo za mir su ispunjeni. Zahvaljujući novoj politici pregovaranja o "dragovoljnoj" (i unosnoj) predaji haških optuženika koji su se uglavnom nalazili u Srbiji, ministar unutarnjih poslova Republike Srpske je mogao dobiti djelomične zasluge za transfer devet optuženika u Hag ove godine, ali ne za bilo koje aktualno hapšenje. Mada je pohvalio ovaj napredak, NATO je zauzeo stajalište da se suradnja neće smatrati zadovoljavajućom sve dok se ne uhite najtraženiji optuženici u bijegu, Mladić i Karadžić. Budući da se za obojicu pretpostavlja da najviše vremena provode u Srbiji i Crnoj Gori, naponi u reformi sigurnosnog sektora u BiH su se proširili sa postizanja brzog članstva u Partnerstvu za mir, za koje se smatralo da BiH nema kapaciteta da sama to postigne, ka izvršenju potpune reforme obrane, koja je neophodna da bi BiH postala vjerodostojan kandidat za punopravno članstvo u NATO-u, na srednjoročnom planu – kada se jednom odstrani prepreka koja stoji na putu suradnje sa Haškim tribunalom.

Napredak u oblasti reforme obrane je bio impresivan. Povjerenstvo za reformu obrane (DRC) i dalje radi na temelju konsenzusa da bi se postigli ambiciozni ciljevi postavljani u prosincu prošle godine. Tijekom ljeta entiteti su se dogovorili da ukinu svoje vojske i ministarstva obrane i da usvoje potrebne ustavne amandmane. Biće potrebno nekoliko godina da se nova struktura dogovorena na Povjerenstvu za reformu obrane u potpunosti realizira, ali rezultat će biti vojska kompatibilna sa NATO-om i to mnogo brže nego bi se moglo očekivati.

Prethodno pomenutu političku nestabilnost su podstakle kako mjere koje su najavili OHR, SAD i EUFOR nakon odbijanja NATO-a u prosincu 2004. godine da primi BiH u Partnerstvo za mir, tako i radnje poduzete od strane pravosudnih organa.

I Vlada Republike Srpske i dva od četiri člana Vijeća ministara iz reda srpskog naroda su dali ostavke u znak protesta zbog kazni koje su nametnute Republici Srpskoj zbog nesuradnje sa Haškim tribunalom. Sredinom veljače u Banja Luci je formirana nova Vlada – od istih vladajućih stranaka – i do kraja toga mjeseca činilo se da su se svi ministri na državnoj razini suglasili da ostanu.

Zatim su novu krizu stvorile optužnice podignute protiv člana Državnog predsjedništva iz reda hrvatskog naroda, Dragana Čavića i protiv državnog ministra transporta, Branka Dokića, za financijska krivična djela navodno počinjena na prethodnim radnim mjestima. OHR je inzistirao da obojica podnesu ostavke. Dokić je na kraju tako i postupio, ali je Čović odbio podnijeti ostavku. Visoki predstavnik ga je stoga krajem ožujka morao smijeniti sa te pozicije. Mjesto hrvatskog člana u Predsjedništvu je ostalo upražnjeno do 9. svibnja kada je HDZ imenovao Ivu Miru Jovića na tu poziciju. Čović je poslije izabran za predsjednika glavne hrvatske nacionalne stranke, Hrvatske demokratske zajednice (HDZ). Međunarodni dužnosnici su ograničili svoje kontakte sa njim.

Sljedeća faza političke nestabilnosti je izazvana na državnoj razini. Nakon što se izvjesno vrijeme žalio da Vijeće ministara blokira reformu i razmatrajući ideju prijevremenih izbora, premijer Terzić je iznenada 7. lipnja donio odluku da prihvati ostavku koju je ministar vanjskih poslova Mladen Ivanić podnio u prosincu 2004. godine, ali ju je neformalno povukao u veljači. Neposredni razlog je bio dugotrajni propust Vijeća ministara da se dogovori o imenovanju kandidata na mjesto šefa Državne agencije za istrage i zaštitu. Terzić je tada zatražio od visokog predstavnika da izvrši ovo imenovanje.

Kada je OHR imenovao najkvalificiranijeg kandidata – koji je stjecajem okolnosti bio kandidat iz reda srpskog naroda kojeg je Ivanić podržao radije nego kandidata iz reda hrvatskog naroda kojeg su podržavali ostali ministri – Terzić je odgovorio “otpuštanjem” Ivanića. Ivanić je međutim odbio prihvatiti da njegova stara ostavka ima ikakvu validnost, a kamoli da Terzić ima ovlasti da ga otpusti. S obzirom da je OHR zauzeo stav da i Ivanić i Dokić trebaju zadržati svoj portfolio dok se ne dogovori njihova zamjena, i s obzirom da Terzić nije mogao postići konsenzus među strankama koje su činile koaliciju, Vijeće ministara je nastavilo funkcionirati u nepromijenjenom sastavu.

BiH u regiji

Mada su odnosi BiH sa njenim susjedima ostali općenito pozitivni, neka ključna pitanja u svezi sa provedbom mira su ostala neriješena. Granice BiH sa Hrvatskom i sa Srbijom i Crnom Gorom još uvijek nisu definirane ugovorom deset godina nakon Daytonu. Pored toga, pristup BiH luci Ploče na Jadranskom moru je još uvijek neriješen. Visoki predstavnik je namjeravao zatražiti od Upravnog obora Vijeća za provedbu mira dozvolu da ova pitanja odstrani iz njegovog Plana provedbe misije i umjesto toga predložiti da ih zemlje-članice prate u svojim bilateralnim pregovorima sa Hrvatskom i Srbijom i Crnom Gorom. Utjecaj međunarodne zajednice se još uvijek čini

neophodnim u cilju otklanjanja zastoja koji nisu primarno proizvod BiH. Međunarodni pritisak će i dalje biti od ključne važnosti da bi se osiguralo da haški optuženici koji su u bijegu i nalaze se u susjednim ili drugim zemljama budu uhićeni i izvedeni pred lice pravde. Njihova sloboda i dalje ima duboko negativne efekte u BiH.

Na kraju, dešavanja u široj regiji i dalje imaju utjecaj na BiH. Pitanje konačnog statusa Kosova je već imalo utjecaja u ovoj zemlji, kao što to ilustrira izjava ministra vanjskih poslova Srbije i Crne Gore Vuka Draškovića iz lipnja u kojoj kaže da će neovisnost Kosova neizbježno pokrenuti pitanje statusa Republike Srpske. Javier Solana i državni podtajnik SAD-a Nicolas su se pridružili OHR-u u osudi ovog pokušaja da se dovede u pitanje teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, posebno što dolazi od državnika koji predstavlja zemlju-potpisnicu Daytonskog mirovnog sporazuma. Međutim, vjerojatno je da bi, kako se pitanja Kosova i budućnosti državne zajednice Srbije i Crne Gore budu kretala ka vrhu regionalne politike, pretpostavljene veze između ovih pitanja i budućnosti BiH mogle ponovno biti sugerirane iz Beograda, Banja Luke i dalje. One se trebaju snažno odbiti.

Plan provedbe misije

Od prvog Plana provedbe misije u 2003. godini, dva ključna zadatka su objavljena završenim, ostavljajući četiri zadatka: uspostavljanje vladavine prava, privredna reforma, izgradnja institucija i reforma obrane. Značajan napredak je postignut na svim frontovima ove godine, ali je na sastanku Vijeća za provedbu mira u lipnju 2004. godine konstatirano izvjesno slabljenje u izvršavanju zadataka. Primarni uzroci su bili opstruiranje restrukturiranja policije od strane Republike Srpske i naprijed navedeno nefunkcioniranje Vijeća ministara, što je usporilo tempo rada na izradi zakonske regulative.

Da bi se riješio ovaj pad u tempu, OHR je uveo novi sustav za promoviranje napretka u svezi sa Planom provedbe misije. Za

svaku neriješenu stavku iz Plana provedbe misije OHR je izradio detaljan Plan aktivnosti sa naznačenim ključnim kursom za izvršenje zadatka, uključujući one odgovorne za poduzimanje aktivnosti po datom pitanju i rok. Planovi aktivnosti bi omogućili bolje izbalansirano praćenje datih pitanja u realnom vremenu i upozorili visokog predstavnika i njegove zamjenike o svakoj blokadi koja bi mogla nastati, time pojačavajući njihovu mogućnost proaktivnog angažmana u cilju prevazilaženja tih blokada.

Kao što je naprijed navedeno, visoki predstavnik je također planirao zatražiti od Vijeća za provedbu mira da odstrani četiri podprograma iz Plana za provedbu misije koji se odnose na regionalnu stabilnost i suradnju, te da ih umjesto toga proslijedi članicama Vijeća za provedbu na daljnje praćenje.

U vrijeme izrade, 70 stavki iz Plana za provedbu misije je bilo neriješeno. One su bile u sklopu ključnih zadataka OHR-a: uspostava vladavine prava (19); privredna reforma (18); izgradnja institucija (31); i reforma obrane (2). Iako je određeni broj stavki iz Plana za provedbu misije kasnio u odnosu na utvrđene rokove, većina ciljanih rokova u odobrenim planovima aktivnosti je ostala unutar tekuće kalendarske godine. U samo osam planova su rokovi izvršenja pomjereni sa 2005. godine na 2006. godinu.

Mostar

Program ujedinjenja grada Mostara je postigao značajan napredak i pored složenosti projekta i stalne opstrukcije od strane tvrdolinijaša na obje strane. Novoizabrani gradonačelnik je forsirao izvršenje imenovanja državnih službenika sukladno standardima Europske unije, koji su utvrđeni u novom Zakonu o državnoj službi Federacije BiH. Cilj je bio stvoriti jezgro istinski multietničke, profesionalne gradske administracije, imenovane bez političkog uplitanja – prve u BiH. Nekoliko gradskih institucija je ujedinjeno a tamo gdje su kašnjenja bila ustrajna, odražavala su više pravne ili

tehničke probleme a ne politička neslaganja. Usprkos ozbiljnim financijskim pritiscima, proračun Grada je konačno donesen u lipnju i otpočele su značajne aktivnosti na povratu sedam milijuna Eura od neprikupljenih prihoda koji su naslijeđeni od prethodnih gradskih općina.

Ekonomski razvoj i razvoj infrastrukture je također bio značajan, uz snažan porast turizma. Zračna luka je napokon počela funkcionirati sa redovnim i čarter letovima, dok je u tijeku obnova hotela. Sporazum na razini Federacije o dugoosporavanom vlasništvu nad firmom od nacionalnog interesa "Aluminijum Mostar" otvorio je put ka značajnom proširenju ove firme. Predstojeći (također dugoosporavani) premještaj nekoliko federalnih ministarstava iz Sarajeva u Mostar bi trebao osigurati daljnji potjecaj gradu i njegovoj privredi.

Glavni radovi na javnim i komercijalnim zgradama, smještaj za prognanike koji se vraćaju, te poboljšanja transportne infrastrukture su također napredovali.

Preostalo je nekoliko značajnih zadaća, posebice, u političkom smislu osjetljivo, ponovno ujedinjenje kulturnih institucija grada. Međutim, okončanje glavne faze provedbe ovog projekta bi se u velikoj mjeri trebalo ostvariti prije kraja godine. Sukladno tomu, Jedinica za provedbu statuta grada Mostara bi prestala sa radom 30. studenoga, dok bi regionalni ured OHR-a preuzeo nadzornu ulogu koja bi također uključivala aktivnu potporu gradonačelniku i gradskom vijeću u finaliziranju svih nedovršenih segmenata programa ujedinjenja.

Brčko

Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine proslavio je svoj peti imendan u mjesecu ožujku. I to uz svoje, po prvi put od građana birane skupštinu i vladu, te uz dobro zasluženu reputaciju da ima jednu od najučinkovitijih, multinacionalnu i ka poslovanju orijentiranu, administraciju u BiH, a razmišljanja OHR-a se sve više okreću ka okončanju misije i

prestanku rada.

Ostalo je samo nekoliko pitanja proisteklih iz Konačne odluke Arbitražnog tribunala iz 1999.god. koja se moraju dovršiti. Najznačajnije među ovim pitanjima se odnosilo na eliminiranje preostalih pravnih tragova bivše međuentitetske linije razgraničenja u Distriktu. Ovo je u stvari značilo usklađivanje zakona i propisa nasljeđenih od dva entiteta i tri bivše općine. Kada ovaj i mali broj drugih zadaća budu urađeni, međunarodni supervizor bi mogao izvijestiti Tribunal o ispunjenju Konačne arbitražne odluke i preporučiti Vijeću za provedbu mira zatvaranje Ureda za provedbu Konačne odluke za Brčko.

Međutim, prije nego se to uradi, supervizor i vlasti Distrikta su pokušali da razjasne odnos Distrikta sa Državom, uključujući uspostavljanje odnosa sa Vijećem ministara koji bi osigurao trajnost samoupravnog statusa Brčkog sukladno uvjetima Konačne odluke kada režim supervizije bude okončan. Posebice, Distrikt je želio ustanoviti da li posjeduje ili ne posjeduje ista prava kao entiteti da prihvati ili odbije prijenose nadležnosti na državne institucije. Arbitražni sud je odlučio u mjesecu travnju da razmotri ovo pitanje, iako su entiteti, Vijeće ministara i OHR ocijenili da Tribunal nije nadležan da se bavi ustavnom strukturom BiH, posebno u izočstvu bilo kakvog spora između dvije prvobitne strane u procesu arbitraže. Pravna preciznost glede ovog pitanja još uvijek nije postignuta u trenutku pisanja ovog izvješća.

U međuvremenu, nastavljani su naponi da se odnosi između Države i Distrikta Brčko postave na čvrste temelje. Ovo je uključivalo uspostavljanje Ureda Distrikta Brčko u sklopu Vijeća ministara BiH, te osiguranje pristupa vlasti Distrikta Parlamentarnoj skupštini BiH i Ustavnom sudu. Prvi od ova dva cilja je bio blizu ostvarenja, dok bi za ostvarenje druga dva moglo trebati znatno duže vremena. OHR se nadao da bi politički sporazum između Vijeća ministara i Distrikta Brčko mogao zakonski proces pred Tribunalom učiniti u velikoj mjeri

irelevantnim, osiguravajući Distriktu garancije da će njegovi stavovi biti uzeti u obzir a njegovi legitimni interesi zaštićeni od strane izvršnih vlasti na državnoj razini.

Uspostava vladavine zakona

OHR je nastavio sa radom na jačanju kapaciteta Suda Bosne i Hercegovine upošljavanjem i imenovanjem međunarodnih sudaca i tužitelja za posebna vijeća za organizirani kriminal i ratne zločine. Što je značajnije, OHR je nadgledao transfer gotovo svih domaćih pravnika iz Odjela za vladavinu zakona u Sud. Oni su se priključili Tužiteljstvu i Uredu registrara, a oba ova ureda će biti u potpunosti nacionalizirana i to ubrzanim tempom.

Paralelno, veliki akcenat je stavljen na jačanje kapaciteta lokalnih tužitelja koji rade na okružnoj i kantonalnoj razini. OHR je pružio tehničku pomoć za povezivanje tužitelja na cijelom teritoriju zemlje, omogućujući im na taj način da dijele iskustva i strategije u rješavanju najtežih slučajeva koji uključuju organizirani kriminal i korupciju.

OHR je nastavio sudjelovanje, zajedno sa EUPM-om, u radnoj skupini uspostavljenoj u cilju unapređenja kapaciteta za provođenje zakona na državnoj razini pomaganjem razvitka Ministarstva sigurnosti, Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Državne granične službe i Interpola BiH. OHR je također okončao pregled zakona o zapljeni bespravno stečene imovine u kaznenom i parničnom postupku kako bi dao potporu nastojanjima Ministarstva pravosuđa u iznalaženju praktičnih rješenja glede tretiranja dobiti nastalih vršenjem kaznenih djela.

Visoki predstavnik je donio odluke kojima je dvije banke stavio pod kontrolu privremene upraviteljice zadužene za nadziranje poslovanja ovih banaka, analiziranje njihovih transakcija u svrhu iznalaženja dokaza prijave ili drugih kriminalnih aktivnosti i, u slučajevima gdje je to moguće, za

povrat sredstava koja se duguju ovim bankama i njihovim malim štedišama. Državni tužitelj je optužio, sudski procesuirao (ili sudski trenutno procesuirao) i dobio osude nekih osoba uključenih u nezakonito poslovanje ovih banaka.

OHR je djelovao na planu olakšavanja kontakata i suradnje kako u regionu tako i izvan regiona između organizacija za pružanje pravne pomoći, tužitelja i agencija za provođenje zakona koje se bave organiziranim kriminalom i terorističkim mrežama. Takve organizacije uključuju SEEPAG, EUROJUST i druga tijela i strukture Europske unije, kao i Interpol, SECI Centar za borbu protiv kriminala i agenciju SIPA.

Prvi međunarodni registrar odgovoran za Odjele za ratne zločine i organizirani kriminal pri Sudu BiH preuzeo je svoju funkciju početkom ove godine. Tijekom prva tri mjeseca 2005.god., projekat ratnih zločina okončan je unutar OHR-a te je kroz ovu tranziciju registrar preuzeo odgovornost za upravljanje i vođenje Odjela za ratne zločine. Odjel za vladavinu zakona je uspostavio i predsjedavao radnom skupinom za izručenje, zaduženom da predloži rješenja za mnoštvo problema nastalih podnošenjem zahtjeva za izručenje građana susjednih zemalja za sudske procese po pitanju ratnih zločina u Sudu BiH.

Suradnja sa Međunarodnim kaznenim tribunalom u Hagu

I Vlada RS i organi vlasti u Beogradu su ostvarili značajan napredak u unapređenju suradnje sa Haškim tribunalom od podnošenja posljednjeg izvješća. Od osamnaest bjegunaca vezanih za BiH koje traži Haški tribunal koliko ih je bilo na početku 2005.god., trinaest ih je u svakom slučaju prebačeno u Hag do kraja mjeseca lipnja. Ovo je značajan iako dosta zakašnjeli korak naprijed koje su učinile vlasti u RS i Srbiji i Crnoj Gori. S druge strane, najtraženiji optuženici, Karadžić i Mladić, ostali su među sedam bjegunaca koji su se još uvijek nalazili na Haškoj listi krajem rujna. Vršenje upornog pritiska na sve uključene strane i dalje ostaje

potrebno kako bi se ova krajnje neprihvatljiva situacija okončala.

Premijer Terzić i visoki predstavnik su u veljači uspostavili Radnu skupinu za praćenje suradnje sa Haškim tribunalom. Svrha je bila osigurati da sva relevantna ministarstva i agencije razmijene informacije i koordiniraju svoje aktivnosti na učinkovitiji način. Zamah stvoren čestim sastancima između veljače i travnja se pokazao korisnim u ispravljaju većine pojedinačnih i strukturalnih greški koje su opstruirale suradnju sa Tribunalom i sprečavale poštivanje direktiva Europske unije, za što se BiH obvezala. Mali broj ovih pitanja je preostao, ali će se rad na istim i dalje pratiti dok se ne osigura njihova realizacija.

Reformiranje gospodarstva

Program vezan za proces pristupanja Europskoj uniji nastavio je da potiče program gospodarskih reformi u BiH. Međutim, jaz između očekivanja potaknutih ovih reformama i prednosti koje su osjetili obični građani se konstantno povećavao. Iz tog razloga, zamor reformama je postao gotovo opipljiv u BiH. Dok je većina zemalja u tranziciji osjetila ovaj fenomen, teškoće tranzicije u BiH su bile usložnjene činjenicom da je proces reformi ponekad bio zasjenjen unutrašnjim političkim borbama i institucionalnom sklerozom.

Ipak, organi vlasti BiH su poduzeli neke značajne korake u pravcu povećanja međuresorne koordinacije glede fiskalnih pitanja. 11. veljače uspostavljena je Radna skupina za fiskalnu održivost. Imajući u svom sastavu stručnjake iz organa vlasti i akademske sfere, mandat ove radne skupine je bio da pruži savjete o načinima postizanja znatnih ušteda na svim razinama vlasti. Do mjeseca rujna ove godine, od ove Skupine se očekivalo da prezentira konkretne strateške preporuke koje će se uzeti u razmatranje tijekom procesa izrade proračuna od strane vlasti za 2006.god. i dalje. Štaviše, 14. svibnja 2005.god. državni i entitetski premijeri

i ministri financija uspostavili su Fiskalno vijeće BiH. Glavna zadaća Fiskalnog vijeća je da osigura da konsolidirani proračun BiH bude u stanju da pokrije potrebe onih institucija koje su od odlučujućeg značaja za sigurnosne potrebe zemlje i aspiracije glede EU.

Napori da se reformira i restrukturira sektor transporta dali su konkretne rezultate kada je Parlamentarna skupština usvojila Zakon o željeznicama BiH u mjesecu lipnju. Ovaj zakon je predstavljao okosnicu šireg procesa transformiranja ovog sektora sukladno relevantnim direktivama EU i najboljoj međunarodnoj praksi.

U ovom izvještajnom periodu je također došlo do usvajanja korisne entitetske zakonske regulative o registraciji poduzeća. Ova regulativa, zajedno sa relevantnim okvirnim zakonom na državnoj razini, će osigurati novi, funkcionalan sustav za registraciju poduzeća u BiH.

Napredak u oblasti poljoprivrede i privatizacije je zaostajao. BiH još uvijek nedostaje koherentna poljoprivredna politika.

Kako bi pomogao u rješavanju ovog problema, OHR je dao preporuku da se formira radna skupina koja bi bila odgovorna za provedbu preporuka Europske unije. Organi vlasti u BiH do sada nisu učinili ništa glede ove preporuke.

Bez obzira na neke značajne uspjehe koji su postignuti u oblasti privatizacije tijekom proteklih mjeseci, općenito gledajući mjere privatizacije su, najblaže rečeno, bile razočaravajuće. Izdijeljene administrativne nadležnosti za privatizaciju, posebno u Federaciji BiH, dodatno su otežale problem.

Jačanje kapaciteta institucija vlasti u BiH

Nastavljeno je sa realizacijom Zajedničkog akcionog plana za popunu upražnjenih radnih mjesta i iznalaženje uredskog

prostora koji je premijer Terzić prezentirao Vijeću za provedbu mira u rujnu 2004. godine, uz značajan angažman OHR-a na ovom pitanju. Cilj ovog plana je da se osigura adekvatna kadrovska popunjenost te odgovarajući uredski prostor za ministarstva i agencije vlade BiH, kako bi mogli provoditi usvojene reforme te dalje razvijati kapacitete potrebne za proces europskih integracija. Plan je obuhvatao slijedeće komponente:

1. Povjerenstvo za utvrđivanje i dodjelu uredskog prostora, formirano u listopadu 2004. godine, utvrdilo je da postoji nekoliko objekata pogodnih za smještanje državnih institucija. Povjerenstvo trenutačno pregovara o korištenju tih zgrada sa drugim razinama vlasti. Povjerenstvo je također dodijelilo uredski prostor ministarstvima koja imaju najveću potrebu za uredima i osobljem.
2. Povjerenstvo za državnu imovinu dobilo je zadatak da utvrdi kriterije i usredotoči se na problem raspodjele (ili preraspodjele) državne imovine između različitih razina vlasti, sukladno njihovim nadležnostima. Povjerenstvo je trebalo da počne sa radom na kraju izvještajnog perioda. Vlada RS je tek u lipnju 2005. godine donijela odluku o imenovanju svoja tri zastupnika u Povjerenstvu. Kako bi pomogao Povjerenstvu u njenom radu i spriječio prodaju državne imovine prije usvajanja zakona o državnoj imovini, visoki predstavnik je 19. ožujka 2005. godine donio odluku o privremenoj zabrani raspolaganja državnim imovinom.

Reforma javne uprave i državne službe

Nastavak reforme javne uprave. Tijekom izvještajnog perioda okončane su sve planirane revizije javnog sektora u BiH koje je financirala Europska komisija, a njihovi rezultati su prezentirani javnosti. Državni koordinator za reformu javne uprave odgovoran je za poduzimanje daljih aktivnosti sukladno rezultatima urađenih revizija, uz potporu Europske komisije,

međunarodnih donatora i OHR-a. Pored toga, reforma javne uprave uključena je u Program europskog partnerstva za Bosnu i Hercegovinu.

Agencija za državnu službu BiH u suradnji sa OHR-om pripremila je nekoliko izmjena i dopuna Zakona o državnoj službi i lobirala za njihovo usvajanje, kako bi se povećao kvalitet i stručnost osoblja te ubrzao proces zapošljavanja. Ovaj paket također uključuje amandmane koji se odnose na nedostatke u zakonu otkrivene tijekom njegove primjene. Izmjene i dopune usvojene su u lipnju 2005. godine. OHR će nadzirati njihovu provedbu.

Federalna agencija za državnu službu, formirana 2004. godine uz potporu OHR-a, radi u punom kapacitetu od siječnja 2005. godine. Tijekom izvještajnog perioda revidirala je 1,214 pozicija državnih službenika u 77 institucija Federacije BiH. OHR je nastavio pratiti rad agencije, u nastojanjima da se eliminira stranačko pokroviteljstvo u procesu zapošljavanja, te je po potrebi savjetovao agenciju o zakonima i politici koji reguliraju kadrovska pitanja.

Ustpostava civilne komande i kontrole nad oružanim snagama na državnoj razini, reforma sigurnosnog sektora, i pripreme za integraciju u euro-atlantske strukture

Reforma odbrane nastavljena je punim intenzitetom u 2005. godini. Produženjem mandata u 2005. godini Povjerenstvo za reformu obrane dobilo je zadatak da riješi problem sistemskih nedostataka na koje su ukazali NATO i Međunarodni krivični tribunal u Haagu. Reformski prijedlozi Povjerenstva za reformu obrane, koji su tijekom ljeta dobili potporu oba entitetska parlamenta, omogućili su uklanjanje takvih sistemskih nedostataka, te još jednom potvrdili opredijeljenost i spremnost BiH da učestvuje u NATO-vom programu partnerstva za mir. Reforme iz 2005. godine također će omogućiti BiH da ispuni vojne i tehničke kriterije za punopravno članstvo u NATO-u, što je jedan od vanjsko-političkih ciljeva BiH.

Civilna kontrola nad oružanim snagama uspostavljena je 2003. godine, a Parlamentarna skupština BiH je zadužena za snažan i istrajan demokratski parlamentarni nadzor. Do 1. siječnja 2006. godine entiteti će ustupiti sve preostale nadležnosti i institucije u sektoru obrane. Potpuna provedba ovih reformi podrazumijeva jedinstveno ministarstvo obrane na državnoj razini sa jedinstvenim proračunom oružanih snaga, zajednički štab, te komandu za potporu i operativnu komandu. Predsjedništvo BiH bi, dakle, imalo vrhovnu komandu nad ujedinjenom, smanjenom i profesionalnom vojskom BiH.

Postupna provedba reformi u nekoliko faza trebala bi trajati oko dvije godine. Ministarstvo obrane BiH trebalo bi predsjedavati timom stručnjaka u koordinanju logistički izazovnih zadataka tranzicije. NATO će i dalje nadzirati proces pružanja pomoći i savjeta neophodnih za realizaciju zadataka. Sa svoje strane, OHR će nastaviti raditi na koordinaciji i usmjeravanju političkih i institucionalnih pitanja općenito. OSCE, EUFOR i UNDP također će nastaviti djelovati u istom svojstvu u ovom zajedničkom poduhvatu koji se pokazao izuzetno uspješnim, ali njegova potpuna realizacija i dalje postavlja složene izazove i zadatke.

Sa druge strane, usvajanje reforme na razini entiteta ovoga ljeta te državni zakon koji mora uslijediti jasno ukazuju na sve veći interes i sposobnost ove zemlje da funkcioniра bez međunarodnog nadzora u ovoj oblasti. Nova struktura pomoći će BiH da iz ere Daytona izvrši tranziciju u eru Brüsselsa, te će stvoriti uvjete za eventualno zaključenje vojnih aspekata dejtonsko-pariških mirovnih sporazuma.

Iako je reforma obavještajnog sektora zahtijevala nešto manji međunarodni interes, a time i manje pomoći, u odnosu na reformu obrane, OHR je reformu ovog sektora smatrao neodvojivim dijelom procesa uspostave vladavine prava u BiH. Bez toga, reforma cjelokupnog sigurnosnog sektora ne bi bila potpuna.

Otkada je uspostavljena 1. siječnja 2004. godine, Obavještajno-sigurnosna agencija svoju je pažnju usredotočila na prijetnje sigurnosti države. Agencija nije imala policijske ovlasti, ali je imala zakonsku obvezu da prikuplja, analizira i distribuirati podatke o različitim kategorijama aktivnosti organiziranog kriminala. OSA je, stoga, predstavljala jedan od ključnih mehanizama potpore agencijama za provedbu zakona u borbi protiv terorizma, korupcije i organiziranog kriminala.

Zahvaljujući stručnom i odgovornom upravljanju domaćih organa vlasti te stručno obavljenom nadzoru Izvršnoga povjerenstva za obavještajna pitanja, reforma obavještajnog sektora značajno je napredovala za vrijeme izvještajnog perioda. OHR će i dalje pratiti razvoj događaja u ovoj oblasti, posebno uzimajući u obzir da će trebati vremena da se agencija uspostavi kao potpuno profesionalna i osposobljena. U svakom slučaju, neopozivost procesa reforme i konsolidacija koja se sada dešava u ovom osjetljivom sektoru postaće potpuno vidljivi tek nakon nekoliko godina. OHR je i dalje optimističan zahvaljujući odgovornom i ambicioznom pristupu bh. organa vlasti zadatku uspostave funkcionalne i odgovorne obavještajne agencije.

BiH i europske integracije

Studija izvodljivosti Europske komisije

Uspješno zaključenje studije izvodljivosti za Srbiju i Crnu Goru u mjesecu travnju ove godine iznenadilo je političare u BiH. Specijalni predstavnik Europske unije, uz blisku suradnju sa Europskom komisijom, aktivno se angažirao kako bi organima vlasti i javnosti u BiH objasnio da je Beograd morao ispuniti veoma zahtjevne i teške uvjete, kao što je bolja suradnja sa Haškim tribunalom i poštivanje Ustavne povelje, da bi dobio pozitivnu preporuku Europske komisije. BiH također mora ispuniti postavljene uvjete, uključujući sporno pitanje restrukturiranja policije, ako želi dobiti zeleno svjetlo za početak pregovora o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Nakon sastanka Konzultativne radne skupine Europske komisije i BiH 19. i 20. svibnja ove godine, Europska komisija je ocijenila napredak koji su organi vlasti u BiH ostvarili u ispunjavanju 16 prioriteta definiranih u studiji izvodljivosti. Dok je, s jedne strane, pohvalila BiH za uložene napore u oblasti međunarodnih obveza, ljudskih prava, energetike, upravljanja, trgovine i uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog prostora, Europska komisija je uočila da je nedovoljan napredak ostvaren u reformi policije i sustava javnog emitiranja. Europska komisija također je naglasila potrebu za daljim napretkom koji će dovesti do potpune suradnje sa međunarodnim krivičnim tribunalom u Haagu.

Europska komisija ukazala je na nekoliko drugih oblasti gdje je potreban dalji angažman. Četiri zakona koja će stvoriti zakonske i tehničke okvire za rad Uprave za neizravno oporezivanje tek treba da budu usvojena da bi PDV stupio na snagu prema predviđenom planu, u siječnju 2006. godine. Zakoni o kršenju carinskih propisa, procedurama neizravnog oporezivanja, te samoj Upravi za neizravno oporezivanje i procedurama za izvršenje naplate još nisu bili usvojeni tijekom izvještajnog perioda. Ista je situacija i sa zakonima o ujedinjenju državnih i entitetskih ombudsmena te uspostavi Agencije za informativno društvo, koji čekaju na usvajanje.

Trinaest agencija ili institucija koje su također dio uvjeta nisu uspostavljene u potpunosti, najvećim dijelom zbog nedostatka direktora ili upravnih odbora.

To uključuje Agenciju o sigurnosti prehrambenih proizvoda, Agenciju za javne nabavke, Odbor za reviziju javnih nabavki, kao i institute za standardizaciju, mjerenje i intelektualnu imovinu.

S druge strane, entiteti su učinili uočljiv napredak u harmonizaciji svojih zakona sa standardima na državnoj razini, poglavito glede jedinstvenog gospodarskog prostora (zakoni o osiguranju), povratka prognanih (entitetski zakoni o povratku

prognanika i raseljenih osoba) i višegodišnje kontrole proračuna. Entiteski zakoni o prigovoru savjesti i javnom emitiranju čekaju na usvajanje državnog zakona.

EUFOR

Prijenos ovlasti sa SFOR-a na EUFOR obavljen je 2.12.2004. godine. Potreba da se javnost i vlada Bosne i Hercegovine pripremi za ovu povijesnu promjenu prepoznata je od samog početka planiranja Operacije Althea, no također i značaj da se osigura neprimjetna tranzicija te da se na samom početku pokaže da će EUFOR posjedovati mandat jednako snažan kao što su imale snage predvođene NATO-om. Posebno je bilo potrebno u ovo uvjeriti Bošnjake; istovremeno je bilo od vitalnog značaja uvjeriti sve ostale da mandat EUFOR-a i njegovo europsko podrijetlo znači korak naprijed u nastojanjima zemlje za integriranje u EU.

Preliminarna javna informativna kampanja, koju je dizajnirao i predvodio Ured za odnose s javnošću EUSR-a u suradnji s timom za planiranje EU i NATO/SFOR-a, pomogla je da se Operacija Althea iskomunicira širokoj javnosti prije nego dođe do samog prijenosa ovlasti. Čini se da je naglasak, stavljen na jačanje zalaganja Europske Unije za BiH, naišao na dobar prijem.

Prve operacije EUFOR-a, počevši od operacije zvane «Stable door»[\[1\]](#) samo dva tjedna po izvršenju primopredaje, nakon koje je uslijedila i trodijelna operacija «Spring Clean», su na vrlo zoran način pokazale da je EUFOR ozbiljan, učinkovit te da ima namjeru da promjeni situaciju na terenu. I dok je neosjetan prijelaz od SFOR-a odaslao poruku kontinuiranosti, dotle su EUFOR-ove početne i sadašnje aktivnosti u pogledu civilne implementacije, posebno u pogledu ciljeva EU, signalizirale jedan potpuno novi pristup.

EUFOR trenutno obuhvaća 6.200 trupa iz 22 zemlje-članice EU te iz jedanest ostalih zemalja.[\[2\]](#) Snage su raspoređene diljem

BiH s tri regionalna multinacionalna sastava i glavnim stožerom u Sarajevu. Nastavio je sa sprovođenjem operacija u BiH sukladno svome mandatu kako bi osigurao daljnje poštivanje svojih odgovornosti iz Aneksa 1.a i 2. Općeg okvirnog sporazuma za mir, te doprinio očuvanju sigurnog okruženja. Snage multinacionalnih sastava sprovele su niz operacija uključujući «presence patrolling» (nazočnost obhodnje), aktivnosti Lokalnog tima za promatranje, prikupljanje oružja, posebne operacije koje osiguravaju poštovanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te sprječavanje protudaytonskih aktivnosti, kao i informativne kampanje za potporu ostalim aktivnostima.

EUFOR je također bio proaktivan u sprovođenju serije koordiniranih operacija za potporu Plana implementacije misije OHR-a, lokalnih vlasti, te agencija za spovođenje zakona. Nekolicina EUFOR-ovih operacija bila je uperena protiv organiziranog kriminala, a dovela je i do podizanja optužnica. Policijske agencije u Bosni u Hercegovini od nedavno same predlažu i planiraju takve operacije.

Odlučan početak EUFOR-a pomogao je da se vrlo brzo izgradi vrsta reputacije koja je neophodna za potporu političkim ciljevima EU i OHR-a. Vijeće ministara Evropske Unije će se u studenom sastati kako bi raspravljalo o drugoj revizije misije EUFOR-a, te odlučilo o mandatu i strukturi snaga za 2006. godinu.

EUPM

Tijekom izvještajnog perioda Misija je počela planirati kako završetak svog sadašnjeg mandata, tako i misiju koja bi je mogla naslijediti. Utvrđeni su kontrola kvalitete i proces valorizacije kako bi se revidirao napredak po četiri strateška prioriteta:

- Institucije i jačanje kapaciteta;
- Borba protiv organiziranog kriminala;
- Financijska vitalnost i održivost lokalne policije;

- Razvoj policijske neovisnosti i odgovornosti.

EUPM je nastavio pomagati utvrđivanje hijerarhije donošenja odluka u domaćim institucijama, od političke razine pa sve do lokalnih policijskih jedinica. Ključna tijela su ponovno uspostavljeno Vijeće za suradnju za pitanja policije na ministarskoj razini i Upravni odbor policije. Misija je također savjetovala da se uspostave Odbori za implementaciju projekta diljem zemlje.

Ministarstvo sigurnosti je u prvih 6 mjeseci 2005. godine ostvarilo napredak, zaposlilo dodatno osoblje, te uspostavilo operativne sektore. Ministar je u toku ovog perioda preuzeo predsjedavanje Vijećem za suradnju za pitanja policije na ministarskoj razini, čiji cilj je da se unaprijedi suradnja među policijskim agencijama raznog profila. (Misija, koja naslijedi EUPM, trebala bi se više posvetiti razvoju Ministarstva kako bi se svi eventualni sporazumi o reformi policije mogli implementirati.) Ministarstvo trenutno predsjedava radnom skupinom koja će definirati sigurnosnu politiku zemlje, a nakon toga izraditi nacрте zakona, strategije i planove.

Tokom ovog izvještajnog perioda Državna agencija za istraživanje i zaštitu (SIPA) konačno je našla privremeni smještaj u Sarajevu, a planiranje za osiguranje trajnog rješenja je nastavljeno. Nakon izvjesnog vremenskog perioda političkog neslaganja unutar Vijeća ministara, Visoki predstavnik je u lipnju za ravnatelja agencije imenovao Sredoja Novića. SIPA je zaključno sa 1. srpnja imala 613 zaposlenih (od planiranih 1000). BiH su u lipnju pozvali da se pridruži Egmont skupini država, svjetskoj mreži agencija za sprovođenje zakona koje se bore protiv pranja novca. EUPM je 30. ožujka svoju operaciju «Crime Hotline» (telefonska linija za prijavu kriminala o.p.) predao SIPA-i. Među ostalim naporima za izgradnju obavještajnih kapaciteta u borbi protiv kriminala, ovo je bio primjer programskog pristupa EUPM-a.

Državna granična služba (DGS) je u lipnju 2004.godine proslavila svoj peti rođendan. Usklađeni naponi EUPM-a i DGS-a rezultirali su poboljšanjem njihove upravne kulture i operativne učinkovitosti. Poteškoće oko identificiranja pogodnog kandidata za dugo upražnjeno mjesto direktora DGS-a, kombinirano sa neslaganjem vladajućih političkih stranaka oko toga kojem se konstitutivnom narodu treba dodijeliti taj posao, nastavljene se i u toku ovog izvještajnog perioda. DGS je također imao problema sa ograničenim proračunom te nedostatkom zaposlenog osoblja. Služba je međutim zabilježila i izvjestan uspjeh. Na primjer, zajednička operacija DGS-a i EUFOR-a u zaplijeni 123 kilograma heroina koja je sprovedena u travnju, najveća je do sada ikad zaplijenjena količina droge u BiH.

BiH Interpol razvio se u potpuno opremljen i funkcionalan državni ured sa dobrim kontaktima kako s Generalnim tajništvom Interpola u Lyonu, tako i s partnerima u cijeloj regiji. Potpisani su tehnički sporazumi između Interpola Sarajevo i entitetskih i državnih agencija za sprovođenje zakona. Donacije međunarodne zajednice se nastavljaju.

Značajan broj bivših policijskih dužnosnika, kojima UN IPTF nije dodijelio certifikate, zahtijevao je od EUPM-a tijekom prve polovice 2005. godine reviziju ove odluke. Kako ne postoji pravni lijek priziva – a do danas nije formulirana politika moguće revizije odluka o certifikaciji pojedinačnih slučajeva – pritužbe se mogu samo evidentirati i pohraniti.

Neki policijski dužnosnici, kojima nisu dodijeljeni certifikati, su se u ovom izvještajnom periodu žalili sudu na odluku o njihovom otpuštanju koje je uslijedilo kao rezultat njihove decertifikacije od strane IPTF. EUPM je pratio te sudske procese i presude. U slučajevima gdje su sudovi presudili u korist tužitelja, EUPM je savjetovao tijela lokalne policije da ulože priziv na tu odluku. Vrhovni sud Federacije BiH je nedavno donio presudu kojom je dao presedan sličnim slučajevima, kada je negativne IPTF-ove odluke o

certifikaciji proglasio nepovredivim. Ova presuda je izdigla postupak certifikacije iznad domaćeg zakona.

Zahvaljujući naporima OHR-a i EUPM-a sadašnji BiH zakoni, koji se odnose na policiju, predviđaju otpuštanje svih policijskih službenika kojima nisu dodijeljeni certifikati (ili čije je privremeno ovlaštenje isteklo), te na taj način pružaju solidnu pravnu osnovu za odluke kako lokalnih vlasti, tako i međunarodne zajednice.

Specijalni predstavnik Europske unije (EUSR)

Prema zahtjevima svog mandata EUSR je nastavio raditi na implementaciji Daytonsko-pariškog sporazuma i na podršci BiH u napredovanju ka europskim integracijama. Medijacija unutarstranačkog i međuresornog sporazuma o reformi policije, koji je u skladu sa tri osnovna principa data od strane Europske komisije, dominirao je ovim periodom, ali su reforme uprave i javnog emitiranja također zahtijevale puno napora. EUSR se također nastavio oslanjati na savjete Europske Unije BiH vlastima o nužnosti potpune suradnje sa Međunarodnim tribunalom za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji u Hagu, te su u tom smislu on i premijer Terzić osnovali ranije spomenutu Skupinu za praćenje suradnje sa Haškim tribunalom.

EUSR je također pružio političke smjernice EUPM-u u skladu sa svojom pozicijom u naredbodavnom lancu EUPM-a. Ovo je uključivalo blisku suradnju na naporima za reformu policije, te pripremu prvobitne procjene za Vijeće Europe da, i nakon isteka mandata krajem 2005. godine, odobri zadržavanje Policijske misije EU u BiH. Pripreme za misiju koja će naslijediti EUPM, uključujući konzultacije sa lokalnim vlastima, započele su u izvještajnom periodu.

[\[1\]](#) Ova operacija je provjerila podzemne vojne objekte u BiH, uključujući bunkere u blizini Han Pijeska za koje se sumnjalo da se u njima u ljeto 2004 skrivao Mladić.

[\[2\]](#) Države-članice koje daju doprinos EUFOR-u: Austrija, Belgija, Češka Republika, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Latvija, Litvanija, Luksemburg, Nizozemska, Poljska, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo. Zemlje koje nisu članice EU, ali daju doprinos EUFOR-u su: Albanija, Argentina, Bugarska, Kanada, Čile, Maroko, Norveška, Novi Zeland, Rumunija, Švicarska i Turska. Kipar i Malta također doprinose troškovima operacije.